

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з підготовки до практичних занять,
самостійної та індивідуальної роботи з
освітнього компонента «Психологія довіри»
для здобувачів спеціальності С4 «Психологія»
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
денної та заочної форми здобуття вищої освіти

РЕКОМЕНДОВАНО

на засіданні кафедри публічного управління та
адміністрування
Навчально-наукового юридичного інституту
(протокол № 2 від 21.10.2025р.)

ПОГОДЖЕНО

на засіданні Науково-методичної ради
Державного університету економіки і
технологій
(протокол № 3 від 21.10.2025р.)

Кривий Ріг
2025

Методичні вказівки з підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з освітнього компонента «Психологія довіри» для здобувачів спеціальності С4 «Психологія» денної та заочної форми здобуття вищої освіти / укладачі: Ю. МАЄР, Н. ШУЛЮК, М. ТЮГАНОВА. Кривий Ріг, ДУЕТ, 2025 р. 22 с.

Укладачі:	Юлія МАЄР	доктор філософії з психології, доцент кафедри психології
	Надія ШУЛЮК	магістр психології, асистент кафедри психології
	Марія ТЮГАНОВА	магістр психології, асистент кафедри психології

Відповідальний за випуск: Ганна ПУРІЙ, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування, к.е.н., доцент

Методичні рекомендації з підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з освітнього компонента «Психологія довіри». Ці методичні рекомендації розроблено для здобувачів вищої освіти спеціальності С4 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня денної та заочної форми навчання. Метою рекомендацій є сприяння формуванню практичних умінь і навичок у вивченні психологічних аспектів формування довіри у міжособистісній взаємодії, розумінні ролі довіри у розвитку особистості, соціальних стосунків та професійної діяльності. Матеріали допоможуть студентам: оволодіти основними методами діагностики рівня довіри та недовіри у міжособистісних стосунках; розвинути здатність до самостійного аналізу психологічних чинників, що впливають на формування або руйнування довіри; сформувані навички застосування здобутих знань у практиці психологічної допомоги з метою відновлення та розвитку довірливих стосунків; навчитися

будувати ефективну психокорекційну взаємодію, спрямовану на формування атмосфери довіри у різних соціальних та професійних контекстах.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Перелік завдань з підготовки до практичних занять та самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти	11
Поточне та підсумкове оцінювання	15
Перелік питань для підготовки до підсумкового оцінювання	20
Список використаних джерел	21

ВСТУП

Актуальність дисципліни «Психологія довіри». У сучасному суспільстві, яке характеризується високою динамікою соціальних змін, зростанням рівня невизначеності, інтенсивністю міжособистісної та професійної взаємодії, особливої значущості набуває глибоке розуміння психологічних механізмів формування довіри як базового чинника стабільності, ефективної комунікації та емоційного благополуччя.

Професійна підготовка психологів вимагає здатності: аналізувати чинники, що впливають на формування та руйнування довіри в міжособистісних, групових і професійних стосунках; розпізнавати прояви дефіциту довіри та наслідки порушення довірливих взаємин; надавати ефективну психологічну підтримку особам та групам у процесі відновлення довіри; сприяти розвитку довіри як ключового ресурсу у сфері особистісного зростання, сімейних і професійних взаємин, психотерапії, консультування.

Дисципліна «Психологія довіри» дозволяє: перевести теоретичні знання про феномен довіри у площину практичного застосування; сформувати навички аналізу психологічних аспектів довіри, механізмів її формування, підтримання та відновлення; навчитися розпізнавати та інтерпретувати психологічні явища, що супроводжують порушення довіри (тривожність, міжособистісні конфлікти, ізоляція, емоційні бар'єри); розвивати вміння діагностики, консультування та надання психологічної допомоги у ситуаціях дефіциту довіри.

Опанування цього курсу є важливою складовою професійного становлення майбутнього психолога, здатного ефективно працювати у сфері міжособистісної взаємодії, соціально-психологічної підтримки та розвитку довірливих стосунків у різних життєвих і професійних контекстах.

Мета дисципліни «Психологія довіри» є освоєння здобувачами вищої освіти теоретичних та методологічних основ психології довіри, освоєння в узагальненому вигляді сучасних уявлень про психологію довіри, як одного з актуальних питань сучасної психологічної науки.

Завдання дисципліни сформувати у здобувачів вищої освіти компетентності щодо теоретичних та методологічних основ психології довіри, вивчити фундаментальні поняття проявів довіри як соціально-психологічного явища, закономірності поведінки людей в залежності від рівня довірчих відносин, методи емпіричного дослідження довіри, набір ефективних засобів і технологій соціального впливу на рівень довіри до себе, до інших та суспільства.

Метою методичних рекомендацій є надання допомоги здобувачам вищої освіти у формуванні цілісної системи теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для дослідження психологічних закономірностей формування та розвитку довіри в міжособистісних і соціальних взаєминах, а також причин, механізмів і проявів порушень довіри.

Рекомендації спрямовані на підтримку освітнього процесу з дисципліни «Психологія довіри», розвиток навичок аналізу міжособистісних процесів, вивчення психологічних аспектів довіри у різних сферах життєдіяльності,

опанування методів психологічної діагностики, профілактики та корекції дефіциту довіри у дітей, підлітків і дорослих.

Тема 1. Проблема довіри та недовіри.

1. Психологічна природа довіри: базова довіра, менталітет довіри.
2. Методи дослідження індивідуальної довіри: огляд психодіагностичних інструментів.
3. Роль базової довіри у формуванні міжособистісних взаємин.
4. Концепція довіри за Брене Браун: сучасний підхід до розуміння феномену довіри.
5. Застосування шкал і опитувальників у вивченні довіри в психологічній практиці.

Запитання для самоконтролю:

1. Що таке базова довіра і як вона формується в онтогенезі?
2. Які особливості менталітету довіри у різних соціокультурних контекстах?
3. Які психодіагностичні інструменти використовуються для вимірювання індивідуального рівня довіри?
4. Як Брене Браун визначає поняття довіри у своїх дослідженнях?
5. У чому полягає відмінність між міжособистісною (соціальною) довірою та довірою до себе?

Самостійна робота:

Написати реферат на одну з тем, від 10 сторінок.

Реферат (лат. refero — доношу, повідомляю, переказую) — короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлений у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури на тему).

Оформлення реферату: титул, зміст, вступ, література.

Текст реферату необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: ліве — 30 мм, праве — 10 мм, верхнє — 20 мм, нижнє — 20 мм. Шрифт тексту — Times New Roman, накреслення — звичайне, розмір шрифту 14 пт, колір тексту — чорний. Параметри абзацу: вирівнювання — за шириною, перший рядок — відступ 1,25 см, інтервал — до абзацу 0 пт, після абзацу 0 пт, міжрядковий інтервал — полуторний.

Теми:

1. Психологічні механізми формування базової довіри в дитячому віці.
2. Вплив соціокультурного контексту на розвиток міжособистісної довіри.
3. Гендерні особливості прояву довіри у міжособистісних стосунках.
4. Довіра як чинник формування ефективної комунікації.
5. Психологічні наслідки зради та втрати довіри.
6. Психологія довіри в професійній діяльності: лідерство, менеджмент, коучинг.
7. Вплив довіри на рівень соціальної згуртованості в групах.

8. Особливості розвитку довіри у сімейних стосунках.
9. Методи дослідження індивідуальної довіри: огляд сучасних психодіагностичних підходів.
10. Роль довіри у психологічному благополуччі особистості.

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-2.

Тема 2. Особливості дослідження довіри. Соціально-психологічний феномен.

1. Недовіра як захисний механізм психіки: психологічні аспекти та прояви.
2. Фільтр довіри й недовіри: як формується вибіркова довіра у міжособистісних стосунках.
3. Довіра як моральна потреба: роль у формуванні ціннісної системи особистості.
4. Психологічні механізми поділу соціального середовища на «ми» і «вони».
5. Баланс довіри й недовіри: вплив на особистісний розвиток і соціальну адаптацію.

Самостійна робота:

Здійснити пошук наукової публікації з проблематики, що охоплюється курсом «Психологія довіри». Обрана стаття повинна відповідати наступним критеріям:

- бути опублікованою в науковому журналі (українському або міжнародному);
- мати чітко вказаного автора, назву та електронне посилання (DOI або URL);
- стосуватися однієї з базових тем курсу (історія психології, предмет і методи психології, основи психічної діяльності тощо);
- містити актуальну наукову інформацію, що може бути використана для рефлексії та аналітичного осмислення.

На основі прочитаної статті підготуйте есе, в якому:

- коротко охарактеризуйте основні положення статті;
- висловіть власне бачення проблеми, що розглядається у публікації;
- аргументовано проаналізуйте значущість отриманої інформації для розуміння предмету психології.
- Обсяг есе: 1–3 сторінки друкованого тексту (шрифт Times New Roman, 14 кегль, міжрядковий інтервал 1,5).

Запитання для самоконтролю:

1. Які психологічні функції виконує недовіра як форма охорони психіки?
2. Що таке «фільтр довіри та недовіри» і як він впливає на міжособистісну взаємодію?
3. Чому довіра розглядається як одна з моральних потреб людини?
4. Які чинники визначають поділ оточуючих на групи «ми» і «вони»?
5. Як співвідносяться довіра та недовіра у процесі соціалізації особистості?

Опрацювання літератури:

основна 1-4.

додаткова 1-2.

Тема 3. Ідея довіри до себе у контексті екзистенційної філософії.

1. Феномен довіри до себе у філософських концепціях Х. Ортеги-і-Гассета та Ж.-П. Сартра
2. Свобода вибору та особиста відповідальність у контексті екзистенційної філософії
3. Ідея «людина засуджена до свободи» у творчості Жана-Поля Сартра: психологічний вимір довіри до себе
4. Концепція створення власного світу у філософії Мартіна Гайдеггера та її значення для формування впевненості у собі
5. Морально-психологічні аспекти довіри до себе як основи відповідального ставлення до власного життя

Запитання для самоконтролю:

1. Як поняття «довіра до себе» впливає на самосприйняття людини?
2. У чому полягає концепція впевненості у собі за Хосе Ортегою-і-Гассетом?
3. Як Жан-Поль Сартр розкриває ідею свободи та відповідальності людини за власне життя?
4. Що означає вислів Сартра «людина засуджена до свободи»?
5. Яке значення має ідея створення власного світу у філософії Сартра та Гайдеггера для розуміння довіри до себе?

Опрацювання літератури:

основна 1-4.

додаткова 1-2.

Тема 4. Міра довіри і стратегії поведінки людини.

1. Довіра до світу і до себе: психологічні основи та взаємозв'язок.
2. Стратегії поведінки людини у складних життєвих ситуаціях: роль довіри.
3. Уявлення про власні можливості як фактор формування внутрішньої довіри.

4. Психологічні методи відновлення довіри до світу за концепцією Віктора Франкла.
5. Вплив довіри на адаптацію та подолання життєвих криз

Запитання для самоконтролю:

1. Що означає довіра до світу і до себе, і як вони взаємопов'язані?
2. Які основні стратегії поведінки людини у важливих ситуаціях пов'язані з довірою?
3. Як уявлення людини про свої можливості впливає на рівень довіри до себе?
4. Які методи відновлення довіри до світу пропонує Віктор Франкл?
5. Чому довіра є важливим чинником у подоланні життєвих криз і складних ситуацій?

Опрацювання літератури:

основна 1-4.

додаткова 1-2.

Тема 5. Психологічні моделі довіри.

1. Роль «значимих інших» у формуванні особистості: позитивний та негативний вплив.
2. Соціальні функції довіри в міжособистісних відносинах.
3. Теорія соціального обміну: основні положення та внесок Джона В. Тібо, Джорджа Хоманса та Пітера Блау.
4. Вплив соціальних відносин на довіру: аналіз з точки зору теорії соціального обміну.
5. Психологічні механізми взаємодії людина-людина через призму значущих інших і довіри.

Запитання для самоконтролю:

1. Хто такі «значимі інші» і який вплив вони можуть мати на людину?
2. Які соціальні функції виконує довіра в міжособистісних відносинах?
3. У чому полягає суть теорії соціального обміну Джона В. Тібо?
4. Які основні ідеї внесли Джордж Хоманс і Пітер Блау в розвиток теорії соціального обміну?
5. Як теорія соціального обміну пояснює позитивний і негативний вплив «значимих інших» на особистість?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-2.

Тема 6. Довіра до себе і довіра до інших, психотерапевтичні та психокорекційні практики.

1. Психоаналітичний підхід до довіри та саморозкриття: ідеї Адлера, Джуларда та Д. Бразерса.
2. Вплив біхевіоризму на формування впевненості в собі та довіри до себе.
3. Теорія «вивченої безпорадності» та концепція «самоефективності» А. Бандури у контексті психології довіри.
4. Феномен сором'язливості, внутрішньоособистісні конфлікти та їх роль у формуванні зрілої особистості.
5. Концепції довіри до себе в працях К. Роджерса та А. Менегетті: онтопсихологічний підхід.

Запитання для самоконтролю:

1. Які основні ідеї про довіру та саморозкриття висунули А. Адлер і Джулард?
2. Як біхевіоризм пояснює формування впевненості в собі?
3. У чому полягає суть теорії «вивченої безпорадності» та концепції «самоефективності» А. Бандури?
4. Яке значення має феномен сором'язливості для внутрішньоособистісного конфлікту?
5. Як К. Роджерс і А. Менегетті розглядають довіру до себе в своїх психологічних теоріях?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-2.

Тема 7. Довіра до себе в контексті ідентифікаційного позиціонування майбутнього психолога.

1. Теоретичні основи формування довіри до себе у майбутніх психологів.
2. Ідентифікаційна позиція як чинник розвитку професійної довіри психолога.
3. Роль довіри до себе у процесі професійного становлення психолога
4. Проблеми формування професійної ідентичності у студентів-психологів.
5. Психологічні механізми розвитку самовпевненості та довіри в майбутніх фахівців психології.

Запитання для самоконтролю:

1. Що таке ідентифікаційна позиція майбутнього психолога і яку роль вона відіграє у формуванні довіри до себе?
2. Як довіра до себе впливає на процес професійного становлення психолога?

3. Які основні проблеми виникають під час формування професійної ідентичності фахівця психолога?

4. Які теоретичні моделі розвитку довіри до себе існують у психологічній науці?

5. Яким чином можна підтримувати розвиток довіри до себе у студентів, які здобувають професію психолога?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-2.

Тема 8. Укріпити довіру або виправити порушення довіри.

1. Основні принципи відновлення довіри у міжособистісних відносинах.

2. Роль чесності та відкритості у процесі повернення довіри до себе та інших.

3. Значення підтримки та співпереживання у відновленні довіри.

4. Використання методів ненасильницького спілкування для відновлення довіри.

5. Психологічні аспекти відновлення довіри: відновлення себе та взаємин.

Запитання для самоконтролю:

1. Які основні фактори сприяють відновленню довіри у міжособистісних стосунках?

2. Чому чесність і відкритість є важливими для повернення довіри до себе та інших?

3. Яку роль відіграють підтримка та співпереживання у процесі відновлення довіри?

4. Що таке ненасильницьке спілкування і як воно допомагає відновити довіру?

5. Які психологічні аспекти варто враховувати при відновленні довіри у стосунках?

Опрацювання літератури:

основна: 1-4.

додаткова: 1-2.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ З ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Завдання 1.

Завдання для практичної роботи

1. Знайдіть одну наукову статтю або публікацію на тему «**Психологія довіри**» у доступних джерелах (інтернет, наукові бази даних, бібліотеки).
2. Уважно прочитайте статтю.
3. У текстовому документі (формат Word) виконайте наступне:
 - Вкажіть автора(-ів) та назву статті.
 - Напишіть коротко, що саме вам сподобалося у статті (ваші враження, цікаві ідеї).
 - Виділіть (цитатами або переписавши власними словами) головні тези статті — ключові ідеї, які найбільше запам'яталися або здалися важливими.
4. Надішліть готовий документ для перевірки.

Завдання 2.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. «Довіра до себе як основа автентичності у філософії Сартра та Хайдеггера».
2. «Екзистенційна свобода та відповідальність: як довіра до себе впливає на вибір».
3. «Страх і тривога перед життєвим вибором: феномен довіри до себе у К'єркегора».
4. «Ідея самотності і довіри до себе у екзистенціалізмі: шлях до самореалізації».
5. «Феномен екзистенційного вибору: довіра до себе як відповідь на абсурд».
6. «Чужість і довіра до себе: як екзистенціалісти пояснюють почуття «недосяжності» власного Я».
7. «Трансценденція себе і довіра: внесок екзистенційної філософії у сучасну психологію»
8. «Межі довіри до себе: екзистенційний підхід до конфлікту між раціональним і ірраціональним».

Завдання 3.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. Явище довіри та його соціально-психологічні функції. 2. Довіра як ключовий компонент психічного здоров'я. Соціально-психологічні функції довіри. 3. Довіра і характеристики, що сприяють пережиттю травматичних ситуацій. Індивідуально- психологічні чинники довіри до себе. 4. Довіра як індикатор комунікативно стану суспільства. 5. Довіра як фонові взаємодія між людьми. 6. Феномен довіри як детермінанта раціональної активної поведінки в

екстремальних умовах. 7. Криза "довіри-недовіри". 8. Психологічні особливості розвитку довіри. 9. Розвиток близьких і здорових стосунків шляхом довіри. 10. Формування здорових стосунків через довіру. 11. Особливості довіри та саморегуляції студентів. 12. Саморегуляція і довіра. 13. Двоїстість довіри до себе та світу. 14. Довіра до себе як різновид соціальної установки-ставлення. 15. Довіра як індикатор комунікативного стану суспільства. 16. Чому буває складно довіряти світові та людям? 17. Особистості проявів довіри до інших та до себе.

Завдання 4.

Створіть презентацію на одну з тем.

Довіра між батьками і дітьми; батьками і підлітками; батьками і дорослими дітьми; довіра між чоловіком і дружиною; довіра в шлюбі; довіра між друзями; довіра між дітьми; довіра до підлітків; будова довіри в грі; будова довіри; довіра і конфіденційність; довіра між батьками і підлітками: психологічні особливості та виклики; відновлення довіри в шлюбі: методи і практики подолання криз; роль довіри і конфіденційності у формуванні здорових міжособистісних стосунків.

Завдання 5.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. А. Адлер: психоаналіз неврозів та проблема щирості у спілкуванні.
2. Джулард: саморозкриття та відкритість у міжособистісних відносинах.
3. Д. Бразерс: роль довіри у психоаналітичному процесі.
4. Біхевіоризм: основи формування впевненості у собі.
5. Оцінка рівня довіри та недовіри особистості до себе та навколишнього світу.
6. Теорія «наученої безпорадності» у психології.
7. О. Бандура: концепція особистої самоефективності.
8. Психологічні аспекти сором'язливості та її вплив на особистість.
9. Формування та відповідальність за власний внутрішній світ.
10. Риси зрілої особистості та їх розвиток.
11. "Анти-Карнегі": особистість з маніпулятивним підходом.
12. Внутрішньоособистісні конфлікти як шлях до внутрішньої гармонії.
13. К. Роджерс: віра в себе та особиста впевненість.
14. А. Менегетті: онтопсихологія як психологія життя.

Завдання 6.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. Довіра до психолога. 2. Довіра до себе психолога. 4. Довіра між людьми, де розумні межі? 5. Довіра і співпраця. 6. Довіра – основа для надання психологічної підтримки. 7. Довіра як умова розвитку дружніх взаємин. 8. Впевненість у собі як спеціалісті, через довіру до себе. 9. Усвідомлення прояву довіри до себе. 11. Феномен довіри до себе. 12. Розвиток довіри в процесі професійного становлення. 13. Особливості професійної ідентичності. 14. Проблема професійної ідентичності фахівця психолога.

Завдання 7.

Створіть презентацію на одну з тем.

1. Повернення довіри дитини до дорослого.
2. Повернення довіри в подружній парі.
3. Відновлення довіри у стосунках.
4. Повернення довіри собі, або до себе.
5. Довіра до нації.
6. Довіра до релігії.
7. Довіра між літніми людьми та майбутніми поколіннями.
8. Довіра до правоохоронців.
9. Довіра і політика.
10. Довіра на робочому місці.
11. Брехня і довіра.

Завдання 8.

Творче завдання. Оберіть одну з тем.

1. Оберіть одну ситуацію з особистого досвіду або вигадану, де відбулося порушення довіри (у стосунках із друзями, родиною, колегами тощо).
2. Опишіть коротко суть ситуації: що стало причиною порушення довіри і як це вплинуло на відносини.
3. Складіть план дій для відновлення довіри, базуючись на принципах:
 4. чесність і відкритість у спілкуванні;
 5. активне слухання і підтримка;
 6. використання технік ненасильницького спілкування;
 7. співпереживання і розуміння почуттів іншої сторони.
8. Продумайте, які кроки ви могли б зробити для відновлення довіри до себе (самодовіра).
9. Напишіть рефлексію (300-400 слів) про те, що найбільше допомагає у процесі відновлення довіри і чому.

ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

G. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Складові поточного контролю результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти	Форма підсумкового контролю			
	екзамен		залік	
	за формами навчання		за формами навчання	
	денна	заочна	денна	заочна
Поточний контроль				
Знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях	-	-	40	30
Виконання модульних контрольних робіт	-	-	20	20
Виконання і захист завдань самостійної роботи	-	-	30	40
Професійні комунікації за компонентом	-	-	5	5
Наукова робота за компонентом	-	-	5	5
Підсумковий контроль				
	-	-	-	-
УСЬОГО	-	-	100	100

Результати контролю знань слугують основним показником, за яким оцінюється робота окремого здобувача, академічної групи, курсу.

Контроль знань здійснюється у вигляді:

- 1) поточного контролю знань ;
- 2) підсумкового контролю знань .

Поточний контроль знань здобувача є невід'ємною частиною всього навчального процесу і засобом виявлення ступеню засвоєння здобувачем програмного матеріалу.

Підсумковий контроль результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти

1. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння категоріальним апаратом, фаховою термінологією та теоретичними знаннями;
- вміння демонструвати практичні навички при розв'язуванні задач, вирішенні ситуацій;
- вміння продемонструвати креативність та системність знань, володіння сучасними методами, методиками при вирішенні практичних питань.

2. Загальна підсумкова оцінка вивчення освітнього компоненту з підсумковим

контролем у формі екзамену складається із суми результатів поточного та підсумкового контролю, яка фіксується в екзаменаційній відомості. Якщо за результатами екзамену здобувач вищої освіти набрав менше 30 балів, вважається, що він не склав екзамен. В цьому випадку підсумкова оцінка складається лише з результатів поточного контролю, яка і фіксується в екзаменаційній відомості.

3. Здобувачі вищої освіти, які за сумарним результатом поточного і підсумкового контролю у формі екзамену набрали від 21 до 59 балів (включно), після належної підготовки мають право повторно скласти екзамен.

Перескладання екзамену з дисципліни дозволяється двічі (вдруге – комісії). У загальному підсумковому оцінюванні рівня результатів освітньої діяльності цих здобувачів вищої освіти враховується результат поточного контролю рівня знань, умінь та навичок.

Здобувачі вищої освіти, які за сумарним результатом поточного і підсумкового контролю у формі екзамену набрали менше 21 бала, не допускаються до повторного складання екзамену.

Вони повинні вивчати освітній компонент за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи, після чого здобувач вищої освіти допускається до перескладання екзамену.

Зміст даного пункту розповсюджується на здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання.

4. Порядок повторного проходження контрольних заходів та повторного вивчення освітнього компоненту регулюється Положенням про порядок повторного проходження контрольних заходів та повторного вивчення дисципліни.

Освітній процес в Університеті відбувається за такими формами:

- 1) навчальні заняття;
- 2) самостійна робота;
- 3) практична підготовка;
- 4) контрольні заходи.

Основними видами навчальних занять в Університеті є:

- 1) лекція;
- 2) лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне, факультативне заняття;
- 3) контактне заняття;
- 4) консультація.

Лекція – це основна форма проведення навчального заняття, що є логічно довершеним, науково обґрунтованим і систематизованим викладом певного наукового чи науково-методичного питання, ілюстрованим за

необхідності засобами наочності та демонстрацією результатів досліджень.

Лекція покликана формувати у здобувачів вищої освіти основи знань з певної наукової галузі, а також визначати напрям, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти з відповідного освітнього компонента.

Лекція повинна охоплювати все нове, що є в законодавчих та інших нормативно-правових актах, у фаховій і навчальній літературі, висвітлювати динаміку змін та актуальні проблемні питання. У процесі викладення лекційного матеріалу можуть використовуватися результати науково-дослідної роботи лектора і викладачів кафедри, лекція повинна мати проблемний характер.

Практичне заняття – це організаційна форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами вищої освіти окремих теоретичних положень освітнього компонента і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом виконання практичних завдань.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти – це форма організації освітнього процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі освітньої програми і послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця.

У ході самостійної роботи здобувачів вищої освіти має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійна робота – основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти, визначається навчальним планом і становить, як правило, не менше як $1/3$ і не більше як $2/3$ загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретного освітнього компонента.

Науково-дослідницька робота – це форма організації наукової та дослідницької роботи здобувачів вищої освіти, за якої вони залучаються до активної самостійної (або під керівництвом викладача) науково-дослідницької діяльності для формування наукового світогляду, розвитку науково-дослідних умінь, навичок творчого вирішення практичних завдань; це форма сприяння молодим дослідникам в опануванні методології та методів наукового пошуку.

Науково-дослідницька робота здобувачів вищої освіти в Університеті відбувається за трьома основними напрямками: науково-дослідницька робота в освітньому процесі; науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти у позанавчальний час; науково-організаційні заходи – конференції, конкурси, олімпіади та ін.

Науково-дослідницька робота здобувачів вищої освіти у освітньому процесі є обов'язковою і визначається навчальними планами і робочими навчальними планами (спеціальні лекційні курси з основ наукових досліджень, різні види навчальних занять з елементами наукових досліджень тощо).

Виконання науково-дослідницької роботи у процесі вивчення освітніх компонентів відбувається за умов оптимального співвідношення репродуктивних і творчих завдань, індивідуальних і колективних форм організації процесу навчання, максимального насичення занять ситуаціями спільної творчої діяльності.

Науково-дослідницька робота здобувачів вищої освіти у позанавчальний час є ефективним засобом об'єктивного вияву обдарованої студентської молоді, реалізації її творчих здібностей, стимулювання потреби у творчому оволодінні знаннями, активізації навчально-пізнавальної діяльності.

Індивідуальне завдання – одна з форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей здобувачів вищої освіти і має на меті поглиблення, узагальнення і закріплення знань, які здобувачі вищої освіти одержують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

До індивідуальних завдань належать такі: підготовка рефератів, есе, виконання розрахункових, графічних робіт, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо.

Види індивідуальних завдань, терміни їх видачі, виконання і захисту встановлюються кафедрою.

Індивідуальні завдання виконуються здобувачами вищої освіти самостійно з одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання робіт з комплексної тематики кількома здобувачами вищої освіти.

Результати роботи в семестрі оцінюються за 100 бальною системою з подальшим переведенням у 4-бальну та систему ECTS за наступною шкалою:

Розподіл балів, які отримують здобувачі денної форми навчання:

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

В т.ч.: 20 (8*1,35) балів - знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях систематичність та активність роботи на практичних заняттях ; 10 (8*0,65) балів - виконання завдань для

самостійної роботи відповідної теми;
10 балів (2*5) модульні
контрольні роботи
5 балів науково-дослідницька
робота
5 балів професійні комунікації за
компонентом

Усього 50 балів за поточний
контроль.

Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної форми навчання

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

T1, В т.ч.: 10 балів (4*2,5)

- знання, уміння та навички, продемонстровані на аудиторних заняттях систематичність та активність роботи на семінарських заняттях ; 20 балів - виконання і захист завдань для самостійної роботи;

10 балів (2*5) модульні контрольні роботи
5 балів науково-дослідницька
робота
5 балів професійні комунікації за
компонентом

Максимальна кількість балів за поточним контролем складає 50 балів.

Критерії оцінювання відповіді на семінарських
заняттях

Оцінка «відмінно»

Відповідь здобувача базується на самостійному творчому мисленні. Знання питання, належне висвітлення питання, вміння скласти тезисний план відповіді і вміло користуватись понятійним апаратом. Відповідь грамотно та логічно побудована. Здобувач без зволікань дає відповідь на основні та додаткові питання. Програмний матеріал засвоєно повністю. Ґрунтовні знання першоджерел, нормативно - правових актів, вміння робити узагальнення та висновки, використовуючи додаткову літературу.

Оцінка «добре»

Відповідь здобувача базується на самостійному аналізі даного питання. Належні знання структури тексту, висвітлення матеріалу - грамотно по суті. Добре засвоєння програмного матеріалу, володіння навичками і засобами виконання практичних завдань. Можливі несуттєві неточності в поясненні деяких не основних питань. Знання першоджерел, нормативно-правових актів

та іншої літератури.

Оцінка «задовільно»

Відповідь здобувача ґрунтується на рівні репродуктивного мислення. Слабкі знання структури курсу, допускає помилкові тлумачення термінів, формулювань. Спостерігається порушення послідовності у висвітленні питання. Засвоєно лише основну частину програмного матеріалу. Не достатньо володію знаннями понятійного апарату, нормативно-правового матеріалу, навичками узагальнення та висновків.

Оцінювання семестрової роботи студента здійснюється в межах 100 балів.

Результати роботи в семестрі оцінюються за 100 бальною системою з подальшим переведенням у 4-бальну та систему ECTS за наступною шкалою:

Оцінка за шкалою, що використовується в ДУЕТ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка у формі заліку (для вибіркових дисциплін)	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	Відмінно	зараховано	A
80-89	Добре	зараховано	B
70-79			C
66-69	Задовільно	зараховано	D
60-65			E
21-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано — з можливістю повторного складання заліку	FX
0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано — з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

1. Психологія довіри –
2. Соціальний психолог Е. Еріксон зауважував природу поняття і вважав, що базова довіра чи недовіра закладається коли мати....
3. За Дж. Роттером довірливість це
4. За Брене Браун довіра це
5. Довіра та недовіра, виконують функції для будь якої інформації
6. Люди довіряють частіше
7. Довіра до себе це
8. Про що ці твердження: «Вибір, який становить долю, це не вибір однієї можливості — це вибір самого себе, який існує як рішення. Вибираючи себе, людина вибирає подію». «Людина приречена бути вільною»
9. Довіра до світу це
10. Щоб знову подолати довіру до світу, потрібні нові ... (В. Франкл).
11. Взаємність довіри між людьми будується на
12. Конгруентні відносини це
13. Авторитарний вчитель чи авторитарні батьки, дитина виконує їх вказівки, слухається. Чи означає що дитина їм довіряє?
14. Взаємодія передбачає, що обидва суб'єкти довіряють однаково і собі, і партнеру
15. Довіра у житті до реалізації фундаментальних функцій:
16. Прибічники класичного психоаналізу позбавляють довіри людини себе, враховуючи, що людська поведінка керує лише....
17. Узагальненим внутрішньо особистісним корелятом впевненої поведінки є
18. Що НЕ належить до структурних компонентів моделі розвитку довіри до себе майбутніх психологів під час навчання у вищому навчальному закладі?
19. Що НЕ належить до відновлення довіри?
20. Який пункт НЕ належить до ефективно подолання порушення довіри в парі?

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна:

1. Турчин Л. Сутність поняття “довіра” як економічної категорії. Ефективна економіка, 2012.

URI: <http://www.economy.nauka.com.ua/index>.

2. Погорелий С. Феномен довіри у зарубіжних та вітчизняних дослідженнях: генезис та сучасний стан наукової теорії. Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ “Магістр”, 2009. Вип. 1(24).

3. Крюкова О.В. Дослідження довіри до людей і соціальної толерантності як складових соціального розвитку особистості у ранній юності. Проблеми сучасної психології, 2014. Випуск 23.

4. Фукуяма Ф. Великий крах. Людська природа і відновлення соціального порядку / пер. з англ. В. Дмитрука. Львів: Кальварія, 2005. 380 с.

Додаткова:

1. Максименко С. Д. Теоретичні засади психології особистості: генеза нужди. Наукові записки Інституту психології імені Г. С. Костюка АПН України, Київ, 2005. Вип. 26. Т. 1.

2. Єрмакова Н.О. Психокорекційна модель конструювання узгодженої довіри в умовах вікової кризи у студентів юнацького віку. Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя : збірник наукових праць / за ред : Кузікової С. Б., Щербакової І. М. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016.